כשם שפרצופיהם שונים כך דעותיהם שונות

בסודשיח

בס"ד ■ יום רביעי ■ פרשת פנחס ■ כ"א תמוז ה'תשע"ה ■ 08.07.2015 ■ גליון מס' 333

תפוצה לכל קהילות ישראל

עוד בעיתון

ניתן לעבור לכתבה הרצויה ע"י לחיצה על שמה.

ופתאם יבוא
השמש המצרית קופחת במלוא עוזה, מחממת את עבדי פרעה. אוריה בן ה-86 נאנח, בעודו מערבב בקופסת העץ...
המשך בעמ' 2

שוויית קיץ
לפני שבועיים התפרסמה תשובתכם במדור זה בנידון 'מקלחת במים קרים בשבת' ובתוך תשובתכם כתבתם...
המשך בעמ' 3

סיפור לשבת
הבן יקיר לי אפרים
בעל-תפלה היה ר' יענקל וגם חסיד בכל נימי נפשו - חסיד טאלנא. תפלתו עשויה היתה להפשיר...
המשך בעמ' 4

שביבים
על צפייתם של גדולי ישראל לגאולה
על מרן החפץ חיים זצ"ל, כותב הרב ישר בספרו "החפץ חיים" (ח"ב עמוד תפ"ו): "באמונתו וצפיתו למשיח...
המשך בעמ' 5

פרשת פנחס

בין פנחס למשה

/ הרב יעקב הלוי פילבר

לא רק ביציאת מצרים הושיע משה רבנו את ישראל, והוציאם מעבדות לחרות, אלא גם לאחר מכן כשריחפה סכנת כליה על ישראל עמד משה בפרץ וסילק את הסכנה, כך היה במעשה העגל, כמו שכתוב בתהלים (קו, ל כג): "ויאמר להשמידם, לולי משה בחירו עמד בפרץ לפניו, להשיב חמתו מהשחית". והעמידה בפרץ של משה מפורשת באמירתו של משה לקב"ה: "ועתה אם תשא חטאתם, ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת" (שמות לב לב), וכך היה בחטא המרגלים כשמשה ביקש: "סלח נא לעון העם הזה כגודל חסדך וכאשר נשאת לעם הזה ממצרים עד הנה" (במדבר יד יט) ובקשתו נתקבלה ככתוב: "ויאמר ה' סלחתי כדברך". בהצלת עם ישראל עסק גם אהרן שכיפר על העם ועצר את המגפה אחר מחלוקת קרח ככתוב: "ויתן את הקטרת ויכפר על העם, ויעמוד בין המתים ובין החיים ותעצר המגפה" (שם יז יג). גם פנחס כיפר על בני ישראל ועצר את המגיפה, ככתוב בתהלים: "ויעמוד פנחס ויפלל ותעצר המגפה ותחשב לו לצדקה לדור ודור עד עולם". והתורה מפרטת את מעשיו: "פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי" ועל מעשהו זה נאמר לפנחס: "לכן אמור הנני נתן לו את בריתי שלום", וברית זו לא נתנה לפנחס בלבד אלא "והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם תחת אשר קנא לאלקיו ויכפר על בני ישראל". ולכאורה משה הציל את ישראל יותר פעמים מפנחס אשר עשה זאת רק פעם אחת, ואם כך היה משה צריך לפחות לזכות למה שזכה פנחס, מדוע רק פנחס זכה לזה?

את ההבדל בין מעשהו של פנחס למעשיו של משה אפשר להסביר בכמה דרכים: המגיד מדובנא בספרו 'אהל יעקב' מסביר זאת במשל לאדם שהיה חייב כסף לנושים רבים, וכשהגיע זמן הפירעון לא היה בידו לפרוע את חובו, ואז באו לעזרתו ידידים שייצגו אותו בבית המשפט, שטענו עבורו בבית המשפט טענות שהצליחו לדחות את פריעת החוב לתאריך מאוחר יותר, אך בהגיע שוב תאריך הפירעון והנושים באו לגבות את חובם היה החייב בבעיה קשה, ואז בא אחד מידידיו והתפשר עם כל בעלי החוב, שילם להם חלק מהחוב וקבל מהנושים את שטרי החוב, קרע אותם ופטר את החייב לתמיד. והנה הידיד האחרון עשה עם החייב הרבה יותר מאשר עשו הראשונים, שהם לא בטלו את החוב אלא רק דחו אותו לזמן מאוחר אבל עיקר החוב נשאר, משא"כ הידיד האחרון שביטל לגמרי את החוב פטר את החייב לתמיד. והנמשל הוא ההבדל בין משה לפנחס, במעשה העגל כאשר מדת הדין בקשה לכלות את ישראל, בא משה ועמד בפרץ ודחה את הגזירה אבל לא לתמיד, אלא החוב נשאר ככתוב: "ביום פקדי ופקדתי עליהם חטאתם" (שמות לב לד). וכך גם בחטא המרגלים, אמנם נאמר בו: "סלחתי כדברך" אבל יחד עם זאת "אמר להם הקב"ה: אתם בכיתם בכיה של חנם ואני קובע לכם בכיה לדורות" (תענית כט א). מה שאין כן פנחס, במעשהו הוא סילק את החוב של ישראל מכל וכל, ככתוב: "השיב את חמתי מעל בני ישראל", שביטל את החמה לגמרי.

בדרך נוספת אפשר להסביר את ההבדל בין פנחס למשה שאמנם משה ואהרן הביאו ישועה והצלה לעם ישראל, אבל הם לא סיכנו את עצמם בניסיונם זה, משא"כ פנחס שסיכן את חייו במעשהו, "שאם נהפך זמרי והרגו לפנחס אין (זמרי) נהרג עליו, שהרי (פנחס) רודף הוא" (סנהדרין פב א). אפשרות נוספת לפרש את ההבדל בין פנחס למשה היא בהבדל שבין הסכנה שריחפה על העם אצל משה לסכנה שריחפה על העם אצל פנחס, בחטא העגל וחטא המרגלים לא ריחפה סכנה על עצם קיומו של עם ישראל, אלא נעשו בתוך העם חטאים חמורים שיש להעניש עליהם, משא"כ אצל פנחס שהיה שם נישואי תערובת המביאים להתבוללות, מה שמאיים על עצם קיום העם היהודי, ופנחס מנע סכנה זו.

וּפִתְאֹם יִבָּוֹא

נקודה למחשבה

/ הרה"ג רבי שמואל ברוך גנוט שליט"א

השמש המצרית קופחת במלוא עוזה, מחממת את עבדי פרעה. אוריה בן ה-86 נאנח, בעודו מערבב בקופסת העץ שלפניו את הטיט הנוקשה. מידי פעם מנסר קול השוט של הנוגש המצרי את חלל האויר ולאחריו נשמעת גניחה קורעת לב, מפיו של אחד היהודים, שניסה להרפות לרגע ולנוח מעבודתו המפרכת. הנוגשים לא חדלו מהשגחתם הקפדנית, למרות השרב הכבד. המצרים אכלו ארוחת צהרים דשנה, הכוללת בשר וקישואים, אבטיחים ובצלים עסיסיים וחריפים, וכעת יש להם כח, חשק ומסירות, כדי להכות את ניניו של יעקב אבינו, עבדי פרעה ב-209 השנים האחרונות. אוריה ראה את הנוגש המצרי מתקרב לעברו. הוא שב להכנת הטיט, בכוחות הדלים שעוד נותרו בקרבו. במרחק של שני צעדים עמלו בניו, שמעון בן ה-23 וישובב בן ה-14, על איסוף ערימת קש וגבבא, כשהנוגש "שלהם" מצליף בגבם. אבא ידע שישובב לא אכל ושתה ביממה האחרונה. אך מה יוכל לעשות? האם יש עדיין מה לעשות, כדי להציל את בני משפחתו מהגורל האכזר, המלווה אותם ואת אבותיהם, במשך 902 השנים האחרונות?!

באישון ליל עזבו הנוגשים את השדה, מותירים אחריהם יהודים כואבים ודווים. המסורים שבבני החבורה שכחו את עצמם, רעבונם ועייפותם הבלתי-נגמרת, והם עברו מאחד לאחד, משקים במעט מים את הפצועים, מנגבים אגלי זיעה ומנסים לחבוש את פצעי החבורות, שהותירו הנוגשים על בשרם החי. "עוד מעט יפציע השחר", לחש אוריה לשפרה רעייתו, "יוכבד ושרה צריכים לאכול דבר-מה, לפני שיקומו לעוד יום מפרך של עמל כפיים. תשתדלי להשיג פת לחם לישובב. היום הוא עבד קשה מאד ואינני יודע כמה זמן יחזיק מעמד, תחת פרגול הנוגש החייתי שעומד לידוי. שפרה התרוממה ממקומה, מנסה להסתיר את כאביה, תרה אחר דבר מאכל, טרף לילדיה.

אוריה ושמעון בנו ישבו יחדיו, מנסים להתחמם באשה של מגילת הקלף, שקיבלו בירושה מאבותיהם. בכל לילה, לפני שנפלו שדודים על משכבם הרעוע, הגו הם במגילות הקלף, אותם כתבו אבות האומה בדם ליבם. המגילות, כך מספר המדרש, נכתבו ע"י אדם הראשון, נח, אברהם, יצחק ויעקב. תורתם של ראשונים. לאחר הלימוד גלל שמעון את המגילה שבידו ובעינים זולגות דמעות שאל את אביו אוריה, "מה יהיה הסוף?"

"טוב שעוד יש לך דמעות לבכות", צחק אוריה צחוק חלול. "לי כבר מזמן הסתיימו הדמעות. 209 שנים אנו משועבדים כאן. לפני מספר דורות שלט כאן סבא של סבא שלי, יוסף הצדיק, שהוביל את מצרים לשיגשוג כלכלי שלא נודע כמותו. אך מאז הכל היסטוריה ואין שום דבר מפתיע באופק, ככל הנראה. נכון, יעקב אבינו הבטיח לנו שנצא ממצרים ביד רמה, ואפילו ניקח את כל רכושה של מצרים איתנו"...

"ניקח את הכסף והזהב של מצרים?" תהה שמעון, "כסף וזהב? מי חושב על זה בכלל?! תן לי את חיי וחיי אחי ואחיותי וזה מספיק לי, די והותר. אנו לא צריכים כעת כסף וזהב. מה שחסר לנו הוא רק חצי שעה של מנוחה נוספת ונוגש פחות אכזרי ויותר מתחשב...

אוריה הביט בבנו ואמר: "תשמע טוב, שמעון בני היקר. כאשר סבא אברהם אמר להקב"ה "במה אדע כי אירשנה", נענש אברהם אבינו ואנו נאלצנו לרדת מצרימה ולהשתעבד לפרעה הרשע, ימח שמו. נכדו, יעקב אבינו ע"ה, מסר ליוסף הצדיק את פקודת הגאולה והבטיח לנו שביום אחד, בסתם יום של חול רגיל, יגיע יהודי מתוכנו, שיאמר "פקוד פקדתי אתכם", ואז נצא ממצרים".

"נעזוב את מצרים?", קפץ שמעון כנשוך נחש. "אין אפשרות כזאת בעולם!! טובי מכשפי פרעה כישפו בכישופים את הארץ ואיש לא יכול לעזוב אותה. כל עבד שינסה לברוח מכאן, נהרג מיד על ידי צרורות כישופי החרטומים. אבא יקר, איך נצא ממצרים?!"

"כך הבטיחו לנו אבותינו", אמר אוריה, "כך אמר לי אבי ז"ל לפני שהנוגש הרג אותו למוות. כך מקובלנו מאבותינו!!"...

"מסתבר שזה יקרה עוד זמן רב. אולי הנכדים, אולי הנינים שלנו, יזכו להגיע לרגע המיוחד הזה, אבא, זה נראה לך משהו שאתה ואני נזכה לראות?"

אוריה סגר את עיניו ולחש: "אי אפשר לדעת, יתכן שהנינים שלנו יזכו לזה. יתכן שהנכדים ואולי אפילו אנחנו, אולי עוד שנתיים, אולי עוד שנה וחצי, אולי עוד שנה. אולי, אתה יודע, שמעון? אולי אפילו מחר בבוקר!"

"מחר בבוקר?", צחק שמעון, בצחוק שהתערבב במהירות בדמעותיו. הוא המשיך לבכות, עד ששניהם נרדמו. עוד שלוש שעות יקרקרו התרנגולות והם יקומו להם לעוד יום עבודה מפרך, נורא וכואב.

--מה יהיה? מה יהיה הסוף?

❋❋❋

בדיוק שעתיים לאחר מכן נעמדו משה ואהרון ליד ארמונו של פרעה. מכאן ואילך החל כדור השלג להתגלגל במהירות. פרעה מסרב ומשה מטיל את מכת דם. פרעה מתעקש ומליוני צפרדעים עלו על אדמת מצרים, היישר מהנילוס. כינים, ערוב ודבר, מכה אחר מכה, ובני ישראל מפסיקים לעבוד, כדברי חז"ל, בכל אותה השנה. לאחר שנה בדיוק מאותה שיחה לילית ואוריה ושמעון, שפרה ויוכבד, פוני וישובב ובכר, נוטלים שקיק מטלטלים דלה, מעמיסים בצק-מצות על גבם ויוצאים ממצרים.

אוריה מחייך באושר אל בנו שמעון ולוחש לו: "בני אהובי, אז יכול להיות שפשוט מחר, יבוא הגואל ונצא ממצרים ?!".

ושמעון מביט בעיניו של אבא, צוחק ובוכה, צוחק ובוכה....

❋❋❋

כמעט 2000 שנה אנו מחכים למחר, לבוקר המחרת, בו נקום לשחר ועידן חדש, לימות המשיח.

במצרים המתינו 210 שנים לבשורת הגאולה. הם הרגישו בדיוק כמונו. וכן, היה להם קשה ומר הרבה יותר. והם חיכו, והאמינו באמונה תמימה. ואז, בסתם יום רגיל של חול, יום פשוט, לכאורה עוד יום שגרתי תחת עול מצרים, התגלה הקב"ה לפני משה רבינו ע"ה מתוך

הסנה ופקד עליו להיות שלוחו להוציא את ישראל ממצרים. איש לא ידע כיצד יתרחש הדבר בדרך הטבע, אך הוא התרחש, בצורה ניסית מופלאה.

כך, בדיוק נמרץ, יכול המשיח להגיע אלינו כבר היום, בדיוק ברגע שאתם קוראים את המאמר הזה. הוא יכול להגיע היום, אולי מחר, אולי מחרתיים ואולי בעוד שנתיים. אם הקב"ה יתברך החליט שזהו הרגע, לא תהיה שום סיבה שתעצור אותו מלהגיע היום. ואנחנו? אנחנו רק צריכים להאמין באמונה שלמה ולחכות לו, בכל יום שיבוא.

שו"ת קיץ
הרב שבתי יגל / הכולל הקהילתי רעננה

שלום לכבוד הרב. לפני שבועיים התפרסמה תשובתכם במדור זה בנידון 'מקלחת במים קרים בשבת' ובתוך תשובתכם כתבתם ואני מצטט:

'ואם ירצה להפיג צינתם של המים הקרים, אזי אם בערב שבת גוף החימום בדוד פעל, וממילא המים החמים נחשבים כ'תולדות האש' אין היתר לעשות כך, שיש בכך חששות של בישול'

ואכן בכל ספרי פוסקי זמננו העוסקים בהלכות שבת מובא שאין לפתוח את ברז המים החמים באופן שהמים הנמצאים בדוד התחממו מכוח גוף החימום החשמלי מאחר ופתיחת הברז של המים החמים גוררת בעקבותיה כניסת מים קרים אל הדוד, ונמצא שמים אלו מתבשלים במים החמים הנמצאים בדוד ויש בכך חשש 'דאורייתא' של מלאכת מבשל, מה שאין כן כשמדובר בדוד שמש שאז המים החמים הנמצאים בדוד נחשבים 'תולדות החמה' שאיסור הבישול בהם הוא מדרבנן, בזה יש פוסקים המתירים את פתיחת ברז המים החמים בגלל סברות כאלו ואחרות.

אמנם מעודי תמהתי שלכאורה יש טענה גדולה נגד הפוסקים הנ"ל השוללים מכל וכל את האפשרות להשתמש בברז המים החמים בשבת הבאים מ'דוד חשמל', שהרי אם נבין את אופן פעולתו של הדוד נבין כי פעמים רבות שאין כל חשש מלאכת מבשל בפתיחת המים החמים, שהרי מכיוון שעל פי חוקי הפיזיקה מים חמים הם יותר קלים ממים קרים, אם כן כל המים החמים שיש בדוד מתרכזים בחלק העליון של הדוד, ואילו המים הקרים (אם ישנם) מתרכזים בחלק התחתון, ומכיוון שהמקרה המצוי הוא שבערב שבת כל בני המשפחה התקלחו לכבוד שבת קודש והשתמשו בכמות גדולה של המים החמים, אם כן נמצא שכעת הדוד 'מחולק לשניים', בחלק התחתון - מים קרים, ובחלק העליון - מים חמים, ומכיוון שהמים החמים זורמים לברז בבית מהחלק העליון של הדוד ואילו המים הקרים החדשים שנכנסים אל הדוד נכנסים לחלקו התחתון של הדוד, נמצא כי למרות זרימת המים החמים מהדוד אל הברז בבית, לא נגרם כלל בישול של המים הקרים שנכנסים אל הדוד מאחר והם באים במפגש עם המים הקרים ולא עם המים החמים, ואם יעיין הרב בדבריי ימצא שדברים פשוטים הם, ולכן תמיד היה לי תמוה מדוע אוסרים מכל וכל את השימוש במים החמים הבאים מדוד חשמל בשבת.

ואין לומר משום שהמים הקרים שנכנסים לדוד יגיעו בסופו של דבר אל הקולטים ויתחממו שם, משום שאז הדבר נחשב בישול בחמה המותר לכתחילה, ואף אם הוא בישול בתולדות חמה מכל מקום הוא איסור דרבנן וסברות המתירים ב'דוד שמש' שייכות גם לגבי זה ועדיפא מיניה ודו"ק.

אשמח אם הרב יוכל לאשר את דבריי או להעמידני על טעותי. (דני מרגלית, רעננה)

תשובה: ראשית אומר שמבין השיטין ניכר שתלמיד חכם הנך ויישר חילו לאורייתא.

ולעצם הענין: סברת ההיתר שכתבת אכן מוזכרת בדברי הפוסקים, וזה אחד מצירופי ההיתר של הגר"ע יוסף זצ"ל להתיר את השימוש בדוד שמש בשבת[א], שמאחר וייתכן שבחלק התחתון של הדוד ישנם מים קרים ולא חמים, אם כן הוי 'ספק פסיק רישא' באיסור דרבנן.

ועוד מצינו שהיה מי שרצה[ב] על סמך סברא זו להתיר את השימוש במים חמים הבאים מדוד חשמל בשבת (וכמובן באופן שגוף החימום אינו דולק בשבת עצמה) באופן שאכן השתמשו בהרבה מים חמים סמוך לכניסת השבת, ואם כן המים הקרים הבאים לדוד פוגשים במים קרים.

אמנם בשו"ת חלקת יעקב[ג] התייחס לטענה זו ודחה אותה בכותבו וזה לשונו: ' ולפע"ד אין היתר זה כדאי לסמוך עליו...דלא אפשר שלא יתערב אפילו רק מעט מהמים הצוננים בהחמין, ושוב יש איסור מבשל בשבת, ולפע"ד זה ברור ואמת[ד]'.

וכן בספר 'שמירת שבת כהלכתה' חלק א' פרק א' הערה קל"ב[ה] כתב על סברא זו 'נראה שיש לאסור... מחמת שהמים הקרים שנכנסו בבוילר לפני שבת, מתחממים מכוח חום המתכת של דפנות הבוילר וחם מקצתו חם כולו, ואם כן אין כאן איפוא שכבת מים קרים שמפסיקה בין המים החמים לבים הקרים שנכנסים בשבת[ו]'.

ועוד בה שלישיה דלו יהי ונקבל את עצם הטענה, מכל מקום ההיתר יהיה תקף רק ליל שבת ולמשך יום השבת באופן שיש יום מעונן, אבל אם ביום השבת השמש תזרח, הרי שהמים הקרים הנמצאים בתחתית הדוד יכנסו אל הקולטים (באופן המצוי שמדובר בדוד שמש משולב עם גוף חימום חשמלי) ויתחממו שם ושוב יכנסו אל הדוד ולאחר זמן מה, כל המים החמים שבדוד יהיו חמים, ומאחר ויש 'בילה' בלח, כל המים שבדוד ייחשבו כמעורבים ביחד (שכל זמן שחלק מהמים היו קרים וחלק מהמים היו חמים חוקי הפיזיקה שמרו עליהם שלא יתערבו כמבואר בשאלה, אך לאחר שכל המים התחממו - יש בילה בלח והרי הם מעורבים) ואם כן פתיחת ברז המים החמים בשבת במהלך היום תגרום לכך שהמים הקרים הנכנסים אל הדוד יפגשו גם במים החמים שהם תולדות האש ונמצא שיש כאן חשש בישול דאורייתא[ז].

ועוד יש לומר שכל טענתך אינה שייכת אלא בדוד 'עומד', אבל בדוד 'שוכב' היתר זה לא שייך וזה פשוט למעיין.

ועוד יש לומר בכל מקרה לא יהיה ניתן להתיר את פתיחת שני הברזים (הקרים והחמים) גם יחד, כי אז אכן מים חמים הבאים מדוד החשמל באים במפגש עם המים הקרים הבאים מרשת המים העירונית, ויש כאן חשש של בישול דאורייתא[ח].

אתה הראת לדעת שיש בהיתר זה כמה וכמה עיקולי ופשורי, ויש המפקפקים בכלל על טענת ההיתר כמבואר לעיל, וגם אם לא נקבל את דבריהם, מכל מקום ההיתר תקף רק במצבים מאוד מסוימים (דוד עומד ולא שוכב, פתיחת רק ברז המים החמים ולא ביחד עם המים הקרים, רק לליל שבת ולא בשבת ביום כשיש שמש) ומשום כך סתמו כל ספרי ההלכה לענ"ד שאין להשתמש במים חמים הבאים מדוד חשמל בשבת, משום שהמון העם לא ידע לחלק בין המקרים השונים ויבואו בוודאי לידי מכשול, ובפרט שיש מפקפקים על עצם הטענה וכמבואר לעיל[ט].

א - עיין שו"ת יבי"א חלק ד' או"ח סימן ל"ד.

ב - 'מופלג אחד' המובא בשו"ת חלקת יעקב ח"א סימן ע"ח (רשימת סימנים ישנה).

ג - שם.

ד - ובששי"כ המובא לקמן דחה דבריו שמ"מ אין זה פ"ר ואינו מתכוין, ועוד יש לעיין אם אכן במציאות הדבר כך.

ה - במהדורה החדשה, ובמהדורה הקודמת הערה קט"ו.

ו - וי"ע אם אכן כך הדבר במציאות מאחר ויש בידוד לדוד.

ז - והנה אין לומר שיש כאן היתר משום שהמים שהם תולדות האש מתבטלים במים שהם תולדות חמה, מאחר ואדרבה ייתכן מאוד שרוב המים הם תולדות האש וא"כ תולדות החמה מתבטלים, ועוד ש'ביטול' לא שייך כאן כלל מאחר ואין כאן 'איסור' ו'היתר', ואם כן המים שהם תולדות האש בעינם עומדים אף אם הם המיעוט, ולכאורה לא שייך להתיר מצד 'זה וזה גורם' מאחר ויש בכח המים שהם תולדות האש לבדם לחמם את מעט המים הקרים הנכנסים - עיין מ"ב סימן שי"ח ס"ק ע"ג ודו"ק.

ח - אלא אם כן יקפיד לתפוח קודם את המים הקרים ואז לאט לאט למזג אותם עם מים חמים באופן שלעולם המים המעורבבים לא יגיעו לחום של יד סולדת בו.

ט - ובשעת הצורך גדולה ומדובר בתלמיד חכם היודע לחלק בין המקרים השונים, ושם לב שכל חששות האיסור לא קיימות, שמא יש לצדד להקל וי"ל.

סיפור לשבת

הבן יקיר לי אפרים

שמוע שמעתי אפרים מתנודד
יסרתני ואוסר כעגל לא למד
השיבני ואשובה כי אתה ה' אלהי:
כי אחרי שובי נחמתי ואחרי הודעי ספקתי על ירך
בשתי וגם נכלמתי כי נשאתי חרפת נעורי:
הבן יקיר לי אפרים אם ילד שעשעים
כי מדי דברי בו זכר אזכרנו עוד
על כן המו מעי לו רחם ארחמנו נאם ה':
(ירמיהו פרק לא)

***

איך אתנך אפרים אמגנך ישראל
איך אתנך כאדמה אשימך כצבאים
נהפך עלי לבי יחד נכמרו נחומי:
לא אעשה חרון אפי לא אשוב לשחת אפרים
כי אל אנכי ולא איש בקרבך קדוש ולא אבוא בעיר:
(הושע פרק י"א)

***

בעל־תפלה היה ר' יענקל וגם חסיד בכל נימי נפשו - חסיד טאלנא. תפלתו עשויה היתה להפשיר מקרירותו גם לב־אבן. הוא נחן בקול ערב ועמק, ובעקר ברגש שהרעיד את הלבבות.

במיחד מפליא היה בתפלתו אצל הצדיק רבי דוד'ל, אליו היה נוסע מדי שנה לימים הנוראים. שם, בדבקות עצומה ובלב לוהט, היתה משתפכת תפלתו וגורמת נחת־רוח עלאית לרבו.

צעיר לימים היה ר' יענקל כאשר חלה בדלקת־ראות קשה. המחלה התישה את כוחותיו, אך כשקרבו הימים הנוראים נסה בכל זאת להכין את עצמו לקראת תפלתו אצל הרבי. יושב היה ומסלסל בקול שבור "הבן יקיר לי אפרים".

אך באותה שנה כבר לא הגיע אל הרבי. ימים מספר לפני ראש־השנה נפטר והניח בן קטן, משה'לה שמו. הכל כנוהו "בעל קול הכנור". כילד פעוט היה יושב ומאזין למנגינותיו של אביו וקולט אותן בדיקנות מפליאה.

שובב לא קטן היה הילד. מלא מרץ ורוח־נעורים. המבגרים לא פסקו מליסר את היתום הקטן בדברי תוכחה, אך הדבר לא מנע ממנו לעשות מדי פעם מעשי קונדס שונים ומשנים.

מאמצו העקרי היה חזן העירה. למרות משובותיו ותעלוליו, לא היה החזן יכל לותר על קולו המפלא של הילד הצעיר, וצרפו למקהלתו.

בפרוס הימים הנוראים, כשנסעו החזן ומקהלתו לטאלנא, נסע עמם גם משה'לה. תפקיד הסולן יעד לו, כדבר המובן מאליו.

בעמדם לפני הרבי, נרגשים ויראים, סמן החזן למשה'לה לפצח בנגון החדש שהלחן במיחד לימים הנוראים - "כבקרת רועה עדרו". משה'לה פסע בטוחות, נעמד ופתח ב... "הבן יקיר לי אפרים".

החזן נדהם. נסה 'להזכיר' לילד כי הקטע הוא "כבקרת" אך משה'לה לכסן אליו מבט מתמם, עצם את עיניו והמשיך בשירת "הבן יקיר", אותו נגון שהלחין אביו בימיו האחרונים.

החזן רתח מזעם, אך כאשר סים משה'לה לשיר, פנה אליו הרבי ובקשו לחזר על הנגון. עצם הרבי את עיניו והאזין בדבקות עצומה לשירת הילד. כשסים, בקשו לחזר על הנגון בשלישית. עיניו של הרבי היו רטבות מדמעות. הוא הביט במשה'לה במבט חודר ואמר: "יהי רצון שבזכות נגינתך השמימית, יצאו מפיך אך ורק נגוני קדש ושלא תלכד בפח־יוקשים".

חלפו הימים. ברחוב היהודי השתוללה מלחמת תרבות - אנשי ההשכלה מזה ויראי־ה' מזה. המשכילים שמו עינם בנער הפקח ובעל הקול המפלא. הם פרשו לפניו את הטוב הגדול הצפוי לו

המשך בעמוד הבא...

אם יצא מן העירה היהודית אל העולם הגדול.

יום בהיר אחד ארז משה'לה את חפציו והודיע לאמו על החלטתו. האם השבורה והנדהמת פרצה בבכי מר, אך הנער היה איתן בהחלטתו. "אל תביש את אבא עליו־השלום", הדהדה זעקת האם אחרי הבן המתרחק.

הנער הגיע אל העיר הגדולה. בתוך זמן קצר ביותר התפרסם שמו בקרב חוגי המוסיקה בעיר, והנער הזר היה ל'כוכב'. מכל קצות העיר נהרו אנשים רבים כדי לחזות בנער, בעל קול הכנור, שהופעתו הרעישה את העיר. אך מאחורי הפאר, נשאר משה'לה יהודי מיסר. מצפונו לא נתן לו מנוח. בלילות היה מופיע בחלומו־תיו האב הדואב, ומפיל את תחנוניו לפניו שישוב מדרכו הנלוזה.

היה זה ערב אחד. אולם האופרה היה מלא וגדוש מעריצים משלהבים. התזמרת פצחה בנעימה, והכל צפו לזמר שיעלה על הבימה ויצטרף אליה בשירתו.

משה'לה עמד על הבימה שחוח קמעה. ראשו היה משפל ועיניו הביטו נכחן. גם בקבוק המשקה החריף שנטל באותו יום כדי לסלק את יסורי מצפונו לא הועיל. מחשבותיו נשאוהו הרחק. אל ימי למודיו ב'חדר'. אל החזרות אצל חזן העירה. והנה הוא רואה את עצמו אצל הרבי הקדוש. החזן מזמינו לגשת ולשיר 'כבקרת', אך הוא חומד לצון ושר דוקא 'הבן יקיר'. והרבי מבקשו לשיר בשנית ובשלישית את הנגון...

בעודו שקוע בשרעפיו סמן לו המנצח לפצח בשירתו. הכל התבלבל במוחו. הוא שכח היכן הוא נמצא; נדמה היה לו שהוא עומד מול הרבי. מבלי משים פצח בשירה אדירה: "הבן יקיר לי אפרים".

הקהל נדהם. התזמרת פסקה מנגינתה. לא חלפו רגעים ספורים וקריאות לעג נזעמות החלו להשמע. אך משה'לה לא ראה ולא שמע מאומה. קולו הסתלסל: "רחם ארחמנו נאום ה'".

המנצח קרב אליו סמוק־פנים ונהם באזנו: "ברח מכאן, אם חייך יקרים לך". בצעדים כושלים שרך הבחור את רגליו מן הבימה והסתלק מבעד לדלת האחורית. כל עוד רוחו בו ברח מעיר החטאים. ימים ולילות הלך, ובעודו בורח, ברח גם מדרך השקר והזיוף וממעשיו הרעים שבהם שקע במשך שנים רבות. היה זה בעת הסעודה השלישית בבית־מדרשו של הצדיק ר' דוד'ל. אל בית־המדרש נכנס צעיר, בגדיו קרועים ובלויים אך פניו זכות ושלוות. היה זה משה'לה בעל התשובה. מצפה עתה לגאולה האמיתית והשלימה.

■

שביבים / שאול שיף

על צפייתם של גדולי ישראל לגאולה*

על מרן החפץ חיים זצ"ל, כותב הרב ישר בספרו "החפץ חיים" (ח"ב עמוד תפ"ו): "באמונתו וצפיתו למשיח, דומה ולא היה שני לחפץ חיים בין צדיקי דורות רבים, דמעות רבות היה מזיל בתפילותיו על דבר המשיח". משמעותו מדבר אודות המשיח - ואימתי לא דיבר בנוגע לזה - נדמה היה, כי הנה, הנה שומעים כבר את פעמי בואו. היה מדבר ברצינות עמוקה שכזו, בנעימת בטחון שכזו, עד ששוב לא איפשר למישהו לפקפק אף כחוט השערה, בהנחה, שיש להתכונן לקבל במהרה פני גואל ישראל. "אפילו סומא" - היה אומר - "אף הוא מסוגל לראות כי שרויים אנו בעיקבתא דמשיחא, כל הסימנים מעידים על כך, כבר אין זה רחוק כלל". מפי אורחים שהיו מבקרים אותו, היה שואל פעמים רבות, אם מדברים בעירם אודות המשיח. אף הכין לעצמו קפוטת שבת מיוחדת, כדי לקבל בה פני המשיח, ומזמן לזמן היה מתעטף בה ויושב לחכות לו. אף מזוודה היתה לו, שבה היה שם את חפציו הנחוצים ביותר, כדי שכשיבוא המשיח, מיד יהיה מוכן לילך עמו לארץ ישראל. אמונתו החזקה בביאת הגואל, הכתה שרשיה העמוקים בחייו משחר טל נעוריו. בהיותו בחור צעיר - היה החפץ חיים מספר - התכוננו פעם בבית המדרש שבעיירה, לביקורו של הגה"צ ר' אלינקה מקרטינגה. כל הבחורים שהיו ישנים בבית המדרש, השכימו לפנות בוקר והכניסו סדרים בבית המדרש. "בשעה שר' אלינקה הגיע" - היה החפץ חיים מוסיף - "הסתתרתי בפינה, ירא הייתי שמא ירגיש בי". "מעתה" - היה מסיים בהתלהבות - "אם לר' אלינקה התכוננו כל כך הרבה, כמה איפוא יש להתכונן למשיח".

כמו כן היה תובע מאת הכהנים לעסוק וללמוד סדר קדשים, שהרי המשיח יבוא במהרה ויבנה בית המקדש, ועלינו לדעת את סדר העבודה היאך להקריב קרבנות. פעם, בערב שבת בין השמשות, נכנס אליו גדול אחד, נתן לו שלום ותיכף שאל: מה מדברים בחוץ אודות המשיח? ולא היה בפיו מענה, והמשיך לומר: הן זוהי הצרה שאין מדברים אודות המשיח, הלא כתוב "אחכה לו" ואיך לא מחכים? איני יכול להבין - הלא כתוב "אחכה לו"!

רבים מבאי ביתו של החפץ סיים. היו עדי ראיה ושמיעה, איך שבחצות לילה - כשכל בני הבית ישנו שנתם, ובחוץ שדרה דומיה - היה נכנס לחדרו, נועל את הדלת על סוגר ובריח. אחדים ממקורביו היו עומדים פעמים מאחורי הדלת, וברטט היו מקשיבים איך שהוא היה שופך שיח ומשתפך לפני קונו. דבריו היו חריפים

וברורים. בתחילת דבריו, היה נותן שבח והודאה לבורא עולם על כל אשר גמלהו, היה מפרט כל מאורע בחייו, על כל פרט ופרט היה מסתכל כעל זכות גדולה, והיה נותן שבח והודיה על החסד הגדול שעשה עמו הקב"ה. ומכיון שגמר לשבח אודות פרשת חייו הפרטיים, התחיל לדבר בזכותם של כלל ישראל, וכאן שינה לא רק את סגנון דבריו, כי אם גם את קולו, הוא הפסיק להיות המודה והמתוודה, והתחיל להיות תובע: "מה נתת לנו? נתת לנו תורה גדולה קדושה ונצחית, הרי היא היתה תורה חתומה וסתומה, ומה עשינו עבורך? פתחנו את התורה, נתנו לך את הנביאים, את חכמי התלמוד, את גאוני התורה, קשרנו כתרים לתורה שבעל פה, ומה קיבלנו עבור זה? צרות רדיפות והריגות, ואנו לא התכוננו לכל זאת, בכל ארצות פזורינו לקחנו את התורה עמנו, הצלנה מיד אוייבנו ועד היום היא נישאת בידינו - אנו מחזיקים בה בחזקה". עד כאן היה החשבון, ומכאן ואילך התחיל לתבוע את החוב: "במה זמן עוד נחכה? עד מתי? הרי אנו כבר כולנו שבורים כחרס הנשבר, הבט והתבונן . אם עוד תמצא לב יהודי אחד שלם". לפתע החל להזעיק לעזרה את צדיקי הדור שהלכו למנוחת עולמים. "אייכם" - היה צועק - "למה אתם מחשים? הרי אתם צריכים להיות התובעים עבורנו, נשמות קדושות, וכי כבר שכחתם הכל?" וכך היה נוהג מידי לילה בלילה, וכשהאיר המזרח, היה שב ללימודו ומחכה לרגליו של משיח, מתוך אמונה ובטחון שהחוב ישולם.

בשנת תר"ץ, ערב שנת השמיטה, בחרה קהילת קרלין - פינסק המעטירה, ברבי מאיר קרליץ, כממלא מקומו של גאון הדור - רבי דוד פרידמן, ושיגרה אליו כתב רבנות, שנחתם על ידי מאות יהודי העיר, ובראשם רבי אברהם אלימלך פרלוב, האדמו"ר מסטולין - קרלין.

בא רבי מאיר לראדין, כדי לשאול בעצת החפץ חיים, אם יקבל את המשרה. בתחילה התנגד החפץ חיים לכך, כי רחוקה קרלין מוילנא, וליהודי כרבי מאיר אסור לפרוש מכלל ישראל. פרישתו ממחיצת רבי חיים עוזר ופעולותיו, כפרישה מכלל ישראל. אולם לאחר שפרנסי הקהילה נחפזו גם הם לראדין והתחננו לפניו שיסכים להכתרה, הרהר החפץ חיים ואמר: ענין גורלי כזה אי אפשי להכריע בו לבדי, צריך להימלך בדעת גדולים, ומכיון שקרבה שנת השבע, שנת השמיטה, ועוד מעט יבוא המשיח, כדברי חז"ל "במוצאי שביעית בן דוד בא", ואליהו הנביא יבוא לפני כן לבשרו - אין זה הגון שמישהו אחר יפסוק בדבר, בידענו שתוך זמן קצר הוא בא, מוטב נחכה לו ונשאיר עבורו את ההכרעה!

אחד הנוכחים באותו מעמד, חייך קלילות. כאשר הבחין בזאת החפץ חיים, תפסו בשרוולו ואמר: מר מסתפק בדבר? אצלי הוא בחזקת ודאי!

❋❋❋

את גודל צפייתו לביאת המשיח, של הגאון רבי משה טייטלבוים זצ"ל, לא יספיק הגיליון לתאר. לא הסיח דעתו הקדושה, רגע כמימרא, מלקוות לביאת הגואל, ועד עת זיקנה ושיבה, היה ברור אצלו שיחיה ויגיע לזמן ביאת המשיח. קודם פטירתו אמר, "אם הייתי יודע בימי נעורים כי אזדקן ככה ומשיח עוד לא בא, לא הייתי יכול לחיות מרוב צער ונפשי היתה יוצאת מאתי, אך גודל בטחוני ותקוותי החיוני עד היום". ופעם אחת אמר, כי פליאה נשגבה בעיניו, על הצדיקים ורבותיו הק', אשר נשמתם בגן עדן העליון, מדוע ולמה ישתקו ולא ירעישו כל העולמות להביא לימות המשיח, ואך אמר כמתנצל עבורם, שלפי דעתו והשערתו, הושיבו אותם בעולם התענוג העליון, ומרוב התענוג הגדול שכחו כל העניין אשר נעשה בעולם השפל, וידמה להם כאילו משיח כבר בא. כאשר שמע איזה רעש בחוצות, היה מתבהל ושואל, מה קול הרעש באוזני? אולי בא המשיח!. כאשר בא אליו אחד ואמר לו, שיש אפשרות לקנות עבורו בית דירה סמוך לחצר בית הכנסת, שיש בזה כמה וכמה מעלות, ובנקל היתה לו יכולת לקנותו ואין מתן דמים חוצץ לו, השיב: "למה לי לקנות כאן בית בחוץ לארץ, והלא במהרה יבוא משיח, ושם בירושלים אקווה שיהיה לי בית לדור בו".

באחד הימים נודע בבית ה"ישמח משה", שחתנו הגדול בעל "אריה דבי עילאי", עומד לבקרו. החתן היה אהוב עד מאוד על בני הבית, ובמיוחד על חותנו. בני הבית שמחו מאוד לשמע ידיעה זו, והחלו להתכונן לקבלת פני החתן החשוב. ה"ישמח משה" ישב כדרכו בחדרו שקוע כל כולו בתלמוד ומפרשיו, ולא נטל כל חלק בהכנות של בני הבית. והנה הגיעה השעה אשר נועדה לבוא החתן, כל בני הבית עמדו וצפו מבעד לחלונות לאורך הדרך, אך הוא אינו מגיע, עברה שעה ארוכה, ובני הבית המייחלים לבוא האורח החלו דואגים, כל רגע נוסף הגביר את המתח, שמא אירעה חלילה איזו תקלה בדרך, כאשר סוף סוף נראה האורח הנכסף - מבעד החלון - הולך ומתקרב אל הבית, הזדרז מיד אחד מאנשי הבית לחדרו של ה"ישמח משה" ואמר בהתרגשות רבה: "הוא הגיע"! ה"ישמח משה" התנער מהרהוריו, לבש את בגדי השבת שלו, וחיש מהר יצא בריצה לקבל את פניו של אותו אורח גדול, שכל ימיו הוא מצפה לבואו - המלך המשיח - שהרי "הוא הגיע". אך מה רבה היתה תדהמתו כשנפגש פנים בפנים עם האורח, שלא היה "אלא" חתנו אהובו. לא יכול היה ה"ישמח משה" לשאת בגודל אכזבתו ונפל מתעלף! בני הבית מיהרו להעירו, ואז שמעוהו ממלמל "הוא עוד לא הגיע, זה לא הוא".

אחד מתלמידיו של ה"ישמח משה" סיפר, כי פעמים רבות שמע אותו אומר בפה מלא, שמסר נפשו לאבדון, חס ושלום, באופן שיתוקן על ידי זה כל הפגמים ויבוא משיח, למען יתקדש שם שמים בעולם. ומנהג היה לו, בכל ערב לפני שהלך לישון, ציוה למשמשו שבאם ישמע תקיעת שופר, תיכף ומיד יקיץ אותו משנתו, שמא שופרו של משיח הוא זה.

❋❋❋

על הגאון הקדוש בעל הדברי חיים מצאנז מסופר (בספר בית שלמה, סטריזובזוונקאטש), כי אמר פעם בזה הלשון: "אם היה לי באפשרותי למצוא ולצרף איתי תשעה אוהבים וידידים נאמנים אשר לבבם כלבבי... היינו הולכים לשוח בשדה, ולהפציר בתפלות ובתחנונים ולא נשוב אל בתינו עד אשר ישראל נושע בה' תשועת עולמים, בגאולת עולם בביאת משיח בן דוד" והוסיף: "אחד יש לי - מחותני ר' שלמה מסטריזוב, וחסר עוד שמונה".

❋❋❋

כאשר התקיימה "החתונה הגדולה" בז'לובין, שבה התחתנו צאצאיהם של בעל התניא ושל הצדיק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב, היה כתוב בנוסח ההזמנה לחתונה: "החתונה תתקיים אי"ה בירושלים עיר הקודש והמקדש תובב"א, אך אם משיח צדקינו לא יבוא חלילה עד אז - תתקיים החתונה בעיר ז'לובין".

בראש השנה לפני התקיעות, היה רבי לוי יצחק מבארדיטשוב ניגש לארון הקודש ואומר: ריבונו של עולם, אתה אמרת לנו יום תרועה יהיה לכם, משום כך בניך תוקעים מאה קולות בכל יום מימי הדין - זה כמה אלפי שנים. ואילו אנו... רבבות אלפי ישראל, זועקים ומבקשים זה כמה אלפי שנים "תקע בשופר גדול לחירותינו", אין אנו מבקשים אלא תקיעה אחת בלבד, עד מתי נשב ונצפה לתקיעה זו? הוא היה אומר: רבונו של עולם, מדוע לא תתנהג עמנו כמו בעל בית פשוט? אנכי ראיתי בעל בית אחד, אשר החזיק בידו את התפילין ונפלו מידו ארצה, ותיכף ומיד כרע והגביהם ונשקם. והלא עמך ישראל הם התפילין שלך, וזה כמה שנים שנפלו מאיגרא רמא לבירא עמיקתא, ולמה לא תרחם עליהם...?

❋❋❋

על הקדוש רבי אברהם המלאך, בנו של המגיד ממעזריטש - אמרו: שבכל תשעה באב היה נוהג לשבת כשראשו כפוף בין ברכיו, ונחל של דמעות סובב אותו, וכמה פעמים ביום היה מרים את ראשו מבין ברכיו ושואל: עדיין איננו? עדיין לא בא?

❋❋❋

סיפר הגאון הצדיק רבי יוסף חיים זוננפלד, שבלומדו בפרשבורג אצל ה"כתב סופר" זצ"ל, שמע אשה אחת שואלת לחברתה: מה בשלת היום? וענתה: שעועית. ושוב שאלה: מה תבשלי מחר? והשיבה: חס וחלילה אל תפתחי פה לשטן, אם לא יבוא המשיח עד למחר, אבשל עדשים.

❋❋❋

על ה"באבא סאלי", רבי ישראל אבוחצירא זצ"ל - כותב חתנו הרב הראל בספרו "מאור ישראל" (עמוד ר"פ) - היתה לו אמונה חושית שהמשיח חייב לבוא, והוא עשוי לבוא בכל רגע, פעמים ראוהו בני ביתו נכנס להתפנות, ויוצא מיד, למרות שסבל מהפרעות בבריאותו, הרבנית תחי' שאלה אותו פעם מדוע הוא נחפז לצאת? והשיב לה, הרי המשיח צריך לבוא בכל רגע, וחושש אני להימצא במקום טמא, בשעה שיתגלה אורו של משיח.

❋❋❋

על הגאון הצדיק ר' משה רוזנשטיין זצ"ל משגיח דישיבת לומז'א, העיד הגאון רבי יעקב ניימן זצ"ל: "יכולני להעיד על מורי ורבי זצ"ל, כי קיים ציפית לישועה באופן נפלא. במלחמת העולם הראשונה דחה כמה דברים עד שתגמר המלחמה, כי היה בטוח שאחרי המלחמה יבוא המשיח, ממנו נלמד לקח באמונת המשיח".

❋❋❋

כאשר נשאל בעל ה"אמרי אמת" מדוע מסרב הוא לעלות להר הזיתים, השיב: אנו מאמינים שמשיח צדקינו יכול לבוא בכל רגע, ושנו חכמים כי בשעה שמשיח יבוא, יעמוד על הר הזיתים ויבקע כל ההר, אם כן הרי יכול להיות שבאותו רגע שאמצא על ההר - יבוא המשיח, ואני רוצה לראות בגאולתן של ישראל...

❋❋❋

בהספד אשר נשא מרן הגרא"מ שך שליט"א על גאב"ד פוניבז' הגאון רבי יוסף שלמה כהנמן זצ"ל, אמר: כל ימיו היה הרב מפוניבז' מצפה ומייחל באמונה שלימה לביאת המשיח. הרגשי האמונה בערו בו למאוד, עד כי בשעה שרכש את ארון הקודש להיכל הישיבה, הכין בו שני כסאות משני צדדיו, ואמר: "אחד למלך המשיח ואחד לאליהו הנביא". ה"אני מאמין בביאת המשיח" שלו היה כל כך מוחשי, וכשחנך את בית הישיבה קטנה לצעירים, שמעו מפיו שהתבטא: "בטוח אני שאליהו הנביא ומלך המשיח יעברו דרך הבנין הזה".

❋❋❋

בבית החוזה מלובלין היה שעון המשמיע את צלילו כל שניה, פעם כשנכנס אליו אחד מידידיו אמר ל"חוזה": כי כל רגע אשר הוא שומע את צלילי השעון, עצבות ממלאת את ליבו, כי על כן נזכר הוא שכל רגע מתקרב הוא למאה ועשרים. נענה "החוזה" ואמר: ואילו אני - כל צליל וצליל ממלא את ליבי שמחה רבה, כי על כן כל רגע שעובר מקרב אותנו לביאת המשיח.

❋❋❋

על רבי יהושע ליב דיסקין אמרו, שבאחד הפעמים אשר שהה בביתו רבי זרח ראובן ברוורמן, נשמע לפתע קול צפירת הרכבת, שהחלה באותה תקופה לנסוע לירושלים. שאל רבי יהושע ליב מה פשר הצפירה. כשהסבירו לו מנין באה הצפירה, הוא התמלא חרדה וארשת תוגה ירדה על פניו. וכך הוא אמר: אהה! כבר מפנים את הדרכים! כבר, כבר, וזמן הגאולה קרב, ועדיין אין אנו מוכנים לביאת המשיח! הוא הסתמך על הנאמר בפרקי דרבי אליעזר, שקודם ביאת המשיח יפנו את הדרכים. המהרי"ל דיסקין שנה ושילש את דבריו אלה, כשכל עצמותיו מרתתות מאימת יום ה' הגדול.

❋❋❋

מעשה ברבי זלמן בהר"ן לעווי זצ"ל (הנקרא, ר' זלמן ר' נחומ'ס) שפעם בא אליו אחד במוצאי יום הכפורים להראות לו את אתרוגו, שהיה מהודר בכל המעלות, אלא שהיה חסר. ואותה שנה חל יום הראשון של חג הסוכות בשבת. כאשר אמר לו רבי זלמן שיש פסול חסר באתרוג, תמה הלה: וכי מה בכך, והרי בשנה הזאת חסר כשר? - נזדעזע רבי זלמן בחרדת קודש וגער בו: האם אינך מאמין בביאת המשיח? וכי אינך מחכה ומצפה לו בכל יום שיבוא? - הרי אנו מקווים כי במהרה יבנה בית המקדש, ונזכה או ביחד עם כל בית ישראל לברך שם על הלולב והאתרוג, גם ביום הראשון של החג, אע"פ שיחול בשבת, והרי אתרוגך יהיה פסול לברך עליו שם. ולא עוד, אלא אף בשאר ימי החג, יהיה החסר פסול במקדש, הואיל והחיוב שם כל שבעה הוא מן התורה.

❋❋❋

בספר פאר הדור מסופר על רבי יחזקאל לוינשטיין, המשגיח הרוחני של ישיבת פוניבז', כיצד היתה הצפיה מוחשית אצלו: לפני מספר שנים כשנכנס לביתו אחד מתלמידיו, ראה את המשגיח כשהוא שקוע בהרהורים וכולו מתח, פנה אליו המשגיח בטון של "נפשי יצאה בדברו": האם המשיח בא כבר? נפשו כלתה בצפייתו לביאת המשיח. אירע והוצרך אחד מגדולי ירושלים ליסע לחוץ לארץ עבור צרכי ציבור, כאשר בא להפרד ממנו אמר לו המשגיח: "אין אתה חושש שמא יבוא המשיח בהיותך בחוץ לארץ".

במכתבו לאחד ממקורביו, כתב: "ידע ידידי, כי מחכה אני מאוד לביאת מלך המשיח במהרה בימינו, כדאי לחזק את עצמינו". הצפיה למלך המשיח, יצרה אצלו חיובים למעשה, "לחזק את עצמינו" והיה מחזק עצמו מאד בתיקון המעשים והתעלות רוחנית לקראת ימות המשיח. מרוב צפייתו ותשוקתו לביאת המשיח, היה מבקש ממקורביו, שיתפללו עבורו שיזכה לביאת המשיח.

❋❋❋

על צפייתו של הגאון רבי משה פיינשטיין מסופר, כי באחת השנים, בראשיתו של חודש אייר, שמע מישהו את אנחתו של ר' משה. כאשר הוא שאל אותו מהי סיבת האנחה, הסביר ר' משה: "חז"ל אמרו: בניסן נגאלו ובניסן עתידין להגאל. עכשיו, שוב חלף חודש ניסן, ולא נמצאנו ראויים לקדם פני המשיח".

*מתוך הספר "אוצרות אחרית הימים". רואה אור ע"י עמותת "תלמי גאולת עם ישראל" החומר המתפרסם כאן באדיבותו של הרב יהודה חיון שליט"א, מחבר הספר.

בסוד שיח

כשם שפרצופיהם שונים
כך דעותיהם שונות

עיצוב ועריכה גרפית:
גיל ויין עיצוב גרפי
אימייל: gilwein26@012.net.il

נשמח לקבל תגובות והערות מהקוראים
בדואייל: besod@013net.net